

Kauniaisten kulttuuriohjelma 2035

Kaupunginvaltuusto hyväksynyt
8.6.2026 § 37

TAUSTATIETO: valmisteluprosessi

Lähtökohta: pohjana valtuuston linjaukset

- Kulttuurin käyttötalousmäärärahat olleet useana vuonna sopeuttamisen kohteena
 - Sopeutus kohdistettu ensisijaisesti omaan henkilöstöön ja palveluiden ostoihin
- Toimeksianto talousarviokirjassa 2025, s. 70
 - ”3.2.11. Kulttuuriohjelman laadinta sisältäen toimintamallin ja **priorisoinnin**”
 - Lähtökohtana selkeä priorisointi

Keskeiset lähtökohdat

- Pitkäjänteisyys
 - Ei vain yksi valtuustokausi vaan kymmenen vuoden aikajänne
- Strategisuus
 - Tarkoituksena määritellä visio ja tavoitteet
 - Toimenpiteet konkretisoidaan lyhyemmällä aikajänteellä valtuustokauden, talousarviovuoden sekä opetus-/varhaiskasvatussuunnitelmakauden ja lukuvuoden (koulu- ja päiväkotiyhteistyö) suunnitteludokumenteissa
- Selkeät priorisoinnit ja realismi
 - Tavoitteiden on oltava toteutettavissa nykyisellä resurssitasolla

(Taustana edellinen kulttuuriohjelma, jonka toimenpiteistä vain harva toteutui, koska niihin ei osoitettu talousarviossa määrärahoja ja LUVN:n luopui lähes kaikesta kulttuuriyhteistyöstä aloittaessaan)
- Laaja osallisuus
 - Kaikkien väestöryhmien ja vaikuttamiselinten kuuleminen, vaikka se osaltaan hiukan pidentääkin valmisteluprosessia

Asukasosallisuuden tapa: rauhassa ja laajasti granilaisia kuullen

- Keväällä 2025 asukkaiden ääni: asukaskysely ja keskustelut varhaiskasvatuksessa
- Alkusyksystä (elo-syyskuussa) kuultiin asukasryhmiä: vanhus- ja vammaisneuvostoa sekä nuorisovaltuustoa
- Lokakuussa työpaja kaupungin kulttuuritoimijoiden kanssa
- Marraskuussa keskustelua alustavasta suunnitelmaversiosta, painopisteistä ja toimenpiteistä avoimessa asukasraadissa
- Päätöksenteko keväällä 2026: HYVAV 6.5., KH 25.5. ja KV 8.6.

Toimintaympäristön erityispiirteet

- Sijainti keskellä pääkaupunkiseutua, jolla sijaitsevat kaikki kansalliset taidelaitokset ja runsaasti muuta kulttuuritarjontaa
- Pienet etäisyydet ja vahva paikallisidentiteetti
- Elinvoimainen kaksikielisyys
- Kaupungin pieni rooli (vain yksi päätoiminen kulttuurityöntekijä) ja vastaavasti aktiivinen kumppaniverkosto

Vahvuudet 1/2: aktiiviset kuntalaiset

- Kauniaisten väestö on erittäin aktiivista, myös kulttuurin saralla
- Tämä näkyy läpileikkaavasti kulttuurin eri osa-alueilla alkaen kirjastonkäytöstä (ks. Infograafi vuoden 2024 kansallisista tiloista) ja taiteen perusopetuksesta sekä ulottuen myös mm. oopperavierailuihin
- Aktiiviset asukkaat myös järjestävät monenlaista kulttuuritoimintaa omaehtoisesti – näin tekevät paitsi varsinaiset kulttuuriyhdistyksen myös muut yhdistykset, kuten eläkeläisjärjestöt

Lainaus/asukas
Lån/invånare
30,82

Lainaus
Utlåning
+13%

Lastenkirjojen lainaus
Utlåning av barnböcker
+32%

Helmet-kirjastojen
kustannustehokkain
Helmet-bibliotekens
mest konstnadseffektiva

Vahvuudet 2/2: organisaatio

- Ketterä organisaatio
 - Tekemisen meininki –
myös yli yksikkö- ja
toimiajaraajojen
 - Avoin vuorovaikutus asukkaiden
ja kaupungin välillä
- Monet lisäarvoa tuottavat
kehittämissimpulssit tulevat tätä
reittiä pitkin ja pohjautuvat
aitoon yhdessä tekemiseen

Kauniaisten kulttuurin ekosysteemi

- **Kaupungin sisäiset toimijat:**

- Kirjasto- ja kulttuuripalvelut (ydinroolina tuottaa kirjastopalvelut ja luoda edellytykset kulttuurille huolehtimalla mm. tilojen tarjoamisesta vuokralle ja yhdistysten sekä niiden ylläpitämien TPO-laitosten toimintaedellytyksistä)

- Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut (ydinroolina kulttuurikasvatus osana toimintaa)

- Kansalaisopistopalvelut (ydinroolina aikuisten elinikäinen oppiminen taide- ja kulttuuriteemoissa)

- Yhdyskuntatoimi (ydinrooleina kulttuuritapahtumien lupaprosessit ja rakennetun ympäristön kulttuuriarvot)

- Yleishallinto (ydinroolina viestintä ja kaupunkimarkkinointi, jossa kulttuuri yksi voimavara)

- **Muut keskeiset toimijat:**

- Kannatusyhdistysten ylläpitämät kaksi yksityistä taiteen perusopetuksen oppilaitosta (musiikkiopisto ja kuvataidekoulu) – kytköksenä kaupunkiin, että kaupunki tukee rahallisesti ja tiloille

- Kauniaisten rikas kulttuuriyhdistyskenttä – kytköksenä kaupunkiin, että kaupunki tukee merkittävää osaa rahallisesti ja/tai tilallisesti

- Yksityiset kulttuurialan toimijat – kytköksenä kaupunkiin, että kaupunki vuokraa tiloja ja myöntää lupia. Elokvateatteriyrittäjää tuetaan myös 90% vuokrasubventiolla.

- Pääkaupunkiseudun kulttuuritoimijat (mm. ooppera)

- Kauniaisten muu yhdistyskenttä, jolla on elävää kulttuuritoimintaan: esim. eläkeläisyhdistykset

Ekosysteemin visualisointi

KAUNIAISTEN KULTTUURIN EKOSYSTEEMI

Ohjelman toimeenpanon lähtökohta: yhdessä tehden

- Kulttuuri ei mahdu kaupungin organisaatiossa vain yhteen siiloon
 - Kaupungin rooli kulttuurin ekosysteemissä on mahdollistajana keskeinen, mutta elinvoimaisen kulttuurielämän takana on laaja verkosto yksityisiä ja kolmannen sektorin toimijoita
- Ohjelman toimeenpanoa tehdään, Kauniaisille ominaiseen tapaan, ketterästi yhteistyönä
- Vastuu on pääosin yhteistä, ei yksinomaista, koska kenelläkään ei ole yksin kaikkia ratkaisun avaimia

KÄRJET JA TOIMENPITEET

Kaupunki alustana ja mahdollistajana

- Kauniaisten rikas ja elinvoimainen taiteen ja kulttuurin ekosysteemi tuottaa paljon sisältöjä. Kaupungin keskeinen rooli on mahdollistaa tätä olosuhteiden, kuten tilojen, kautta. Toiminnassa huomioidaan taidemuotojen ja väestöryhmien yhdenvertaisuus.
 - **Toimenpide:** Lisätään tukemisen läpinäkyvyyttä sekä arvioidaan tuen kohdistumisen tasapuolisuus huomioiden eri tuen muodot, taiteen alat sekä toimijat
 - **Toimenpide:** Profiloidaan toimintaa tunnistaen kaupungin ja muiden kulttuurin ekosysteemin toimijoiden vahvuudet
 - **Mistä tiedämme onnistuneemme:** Kaupungin tuki kulttuurille koetaan läpinäkyväksi ja oikeudenmukaiseksi niin yhteistyökumppaneiden kuin asukkaiden toimesta
 - **Mistä tiedämme onnistuneemme:** Ihmisenkokoisessa kaupungissa yhteistyö on koordinoitu niin, ettei päällekkäistä tekemistä esiinny minkään kulttuurin lajin osalta
- Kaupungin keskeinen rooli on kattaa muiden toiminnan katvealueita

Juuret ja siivet kulttuurista 1/2

Kauniaisilla on sekä hieno historia kulttuuri- ja huvilakupunkina että valoisa tulevaisuus osana kehittyvää pääkaupunkiseutua. Kulttuuriprofiili nojaa tasapainoisesti molempiin. Elinvoimainen kaksikielisyys on keskeinen voimavara niin historiassa kuin tulevaisuudessakin.

Toimenpide: Tunnistetaan ja hyödynnetään kulttuurin elinvoimapotentialiaali

Toimenpide: Huolehditaan kulttuurihistoriallisten arvojen säilymisestä muutosten keskellä

Toimenpide: Varmistetaan molempien kieliryhmien kielellisten oikeuksien täysimääräinen toteutuminen kulttuuripalveluissa

Juuret ja siivet kulttuurista 2/2

- **Mistä tiedämme onnistuneemme:** Varmistetaan, että Kauniainen on sujuvien viranomaisprosessien puolesta kilpailukykyinen ympäristö järjestää kulttuuritapahtumia yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoille
- **Mistä tiedämme onnistuneemme:** Paikallishistoriallisen tiedon säilyttämiseen ja yleisölle jakamiseen on löydetty toimiva ja kestävä toimintamalli
- **Mistä tiedämme onnistuneemme:** Molemmat kansalliskieliryhmät ovat tyytyväisiä kotikaupunkinsa kulttuuritarjontaan

Keskiössä lapset ja nuoret

- Kaupungin strategian mukaisesti lasten, nuorten ja perheiden kulttuurihyvinvointi ja kulttuurikasvatus on korkea prioriteetti.
- **Toimenpide:** Suunnitellaan ja toteutetaan vaikuttavia kulttuurikasvatustoimenpiteitä yhdessä varhaiskasvatus- ja opetuspalveluiden kanssa
- **Toimenpide:** Huomioidaan lähikulttuuripalveluiden merkitys lapsiperheille
- **Mistä tiedämme onnistuneemme:** Opetuksella ja varhaiskasvatuksella on vaikuttava kulttuurikasvatusmalli, joka hyödyntää kattavasti ympäröivää kulttuurin ekosysteemiä ja tavoittaa yhdenvertaisesti kaikki kohderyhmään kuuluvat lapset
- **Mistä tiedämme onnistuneemme:** Lapsiperheet ovat tyytyväisiä kotikaupunkinsa kulttuuritarjontaan